

Sygn. akt IX GC 227/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie IX Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Skoczyńska

Protokolant: Maria Gąsior

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2016 r. w Lublinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.

przeciwko P. C.

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. na rzecz pozwanego P. C. kwotę 3915,38 zł (trzy tysiące dziewięćset piętnaście złotych trzydzieści osiem groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

IX GC 227/14

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 25 kwietnia 2014r., który ostatecznie został sprecyzowany w zakresie dochodzonego roszczenia pismem z dnia 15 maja 2014r. powód – (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. dochodził od pozwanego P. C. zapłaty kwoty 103.608,16 zł oraz odsetek ustawowych od kwoty 98.924,16 zł liczonych od dnia 26 kwietnia 2014r. do dnia zapłaty, a nadto kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że pozwany pełnił funkcję członka zarządu Centrum (...) spółka z o.o. z siedzibą w Ć. od dnia zawarcia umowy spółki tj. od 11 maja 2010 r. do dnia 4 grudnia 2012r. tj. otwarcia jej likwidacji. Po tej dacie pozwany został ustanowiony jednoosobowym likwidatorem spółki. Centrum (...) spółka z o.o. z siedzibą w Ć., którą reprezentował pozwany zawarła z powodową spółką umowę świadczenia usług doradczych w zakresie pozyskiwania środków unijnych. Do umowy został zawarty w dniu 3 stycznia 2011r. aneks, który tak jak w przypadku umowy zasadniczej podpisał pozwany jako prezes zarządu Centrum (...) spółka z o.o. z siedzibą w Ć.. Z uwagi na fakt niewywiązania się spółki Centrum (...) ze swoich zobowiązań wynikających z powyższej umowy powód wystąpił przeciwko dłużnicze z pozwem o zapłatę. W wyniku rozpoznania sprawy sygn. akt IX GNc 227/13 tut. Sąd wydał w dniu 22 kwietnia 2013r. nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym nakazał Centrum (...) spółka z o.o. w likwidacji z siedzibą w Ć. zapłatę na rzecz (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. kwotę 85.285,49 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia 31 stycznia 2013r. do dnia zapłaty oraz kwotę 4.684 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Następnie na wniosek powoda wyżej wymienionemu nakazowi zapłaty Sąd nadał klauzulę wykonalności. Prowadzona przez komornika sądowego na podstawie wyżej opisanego tytułu wykonawczego egzekucja okazała się bezskuteczna i Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Chrzanowie postanowieniem z dnia umorzył postępowanie egzekucyjne na podstawie art. 824 §1 pkt 3 k.p.c. W tych okolicznościach powód w oparciu o art.

299 k.s.h. wystąpił z niniejszym roszczeniem. Na dochodzoną ostatecznie należność w wysokości 103.608,16 zł składa się kwota 85.285,49 zł z tytułu należności głównej zasądzonej opisanym wyżej nakazem zapłaty, kwota 13.628,67 zł stanowiąca skapitalizowane odsetki od powyższej należności głównej za okres od dnia 31 stycznia 2013r. do dnia wniesienia pozwu oraz kwota 4.684 zł tytułem zasądzonych w nakazie kosztów procesu (pозew, pismo procesowe powoda k. 45-46).

W odpowiedzi na pozew pozwany nie uznał powództwa i wnosił o jego oddalenie.

W pierwszej kolejności pozwany zaprzeczył istnieniu wierzytelności objętych nakazem powołanym w pozwie. Podniósł, że treść pozwu skierowanego w postępowaniu nakazowym przeciwko Centrum (...) spółka z o.o. nie jest mu znana, jednakże w czasie pełnienia funkcji likwidatora, a wcześniej prezesa zarządu tej Spółki nie doszło do powstania wymagalnych wierzytelności pieniężnych wobec powoda, gdyż jego wynagrodzenie było uzależnione od dofinansowania, które nie zostało zrealizowane z tego względu, że Spółka Centrum (...) nie podpisała stosownej umowy o dofinansowanie i nie przystąpiła do realizacji projektu. Podpisany przez strony Aneks całkowicie uzależniał otrzymanie przez powoda wynagrodzenia od rezultatu umowy w postaci pozyskania dofinansowania i realizacji projektu. Podkreślił, że Spółka została założona jako typowa spółka celowa, której wyłącznym celem było pozyskanie dotacji. Spółka w dacie zawierania umowy z powodem, ani w jakimkolwiek okresie swego funkcjonowania nie posiadała środków pozwalających na realizację projektu, ani żadnego majątku czego powód miał pełną świadomość. Dopiero pozytywna decyzja o otrzymaniu dotacji dawała potencjalną możliwość dofinansowania spółki przez podmiot zainteresowany realizacją projektu, który zapewniłby finansowanie wynagrodzenia powoda, czego ten od początku miał świadomość. W oparciu o poczynione przez strony ustalenia pozwany zarówno pełniąc funkcję prezesa zarządu a następnie likwidatora spółki Centrum (...) stał na stanowisku, iż powodowi nie przysługują jakiegokolwiek roszczenia wobec reprezentowanej przez niego Spółki, gdyż nie doszło do realizacji projektu. Niezależnie od powyższej argumentacji pozwany zarzucił nieważność postępowania sądowego i egzekucyjnego w wyniku którego doszło do wydania tytułu wykonawczego, w oparciu o który prowadzona było postępowanie egzekucyjne. W uzasadnieniu zarzutu wskazał, że w dacie doręczenia nakazu wraz z odpisem pozwu spółka nie miała organów uprawnionych do jej reprezentowania wobec złożonej w dniu 5 kwietnia 2013r. rezygnacji pozwanego z pełnienia funkcji likwidatora i wykreślenia go z rejestru przedsiębiorców KRS prowadzonego dla Spółki. Z tych względów wobec treści art. 379 pkt 2 k.p.c. zdaniem pozwanego powód w niniejszym postępowaniu nie może skutecznie powoływać się na to, że wierzytelności stwierdzone zostały tytułem egzekucyjnym.

W dalszej kolejności pozwany zarzucił stronie powodowej, że mimo spoczywającego na niej ciężaru dowodowego i wobec zaprzeczenia przez niego istnieniu roszczeń w stosunku do spółki, nie udowodniła daty wymagalności roszczeń dochodzonych od pozwanego oraz tego czy jego odpowiedzialność wiąże się z pełnioną przez niego funkcją prezesa czy likwidatora. W przypadku tej ostatniej podniósł, że w doktrynie i orzecznictwie sporna jest możliwość rozciągnięcia odpowiedzialności z art. 299 k.s.h. również na likwidatorów spółki. W kontekście prezentowanego wyżej stanowiska pozwany niejako z ostrożności procesowej podniósł również, że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz nieszczęścia postępowania układowego powód nie poniósł szkody, co w świetle art. 299 §2 k.s.h. uwalnia go od odpowiedzialności za zobowiązania spółki. Wskazując na ugruntowany w orzecznictwie pogląd o odszkodowawczym charakterze tej odpowiedzialności podkreślił, że członek zarządu odpowiada za różnicę w potencjale majątkowym spółki jaka wystąpiła, do której nie doszłoby gdyby we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości. Z tego względu, że spółka Centrum (...) nie posiadała żadnego majątku, do którego mogłaby zostać skierowana egzekucja ewentualnych roszczeń powoda, ani żadnych środków finansowych w tym pozwalających na zabezpieczenie kosztów postępowania upadłościowego konkludował, że nawet gdyby wniosek o ogłoszenie upadłości spółki został w jakimkolwiek okresie jej działalności przez niego zgłoszony to i tak nie miałoby to wpływu na zakres zaspokojenia powoda. Pozwany podniósł również, że w momencie otwarcia likwidacji spółka nie miała nieuregulowanych wierzytelności, a jej bilans po stronie aktywów i pasywów zamykał się kwotą 9355,17 zł. Wskazał, że w dacie zawiązania spółki jej wspólnicy wnieśli jedynie środki na pokrycie udziałów w łącznej kwocie 5000 zł, które zostały wydatkowane na koszty opłat notarialnych i wpisów sądowych do KRS. O takiej sytuacji majątkowej spółki powód miał pełną wiedzę w chwili zawierania umowy, bowiem strony prowadziły rozmowy w tym zakresie.

W ustosunkowaniu się do odpowiedzi na pozew powód wnosił jak dotychczas podnosząc m.in. sprzeczność twierdzeń pozwanego o braku wpływu ewentualnego zgłoszenia wniosku o upadłość na zakres zaspokojenia powoda z uwagi na nieposiadanie majątku przez Spółkę z załączoną do odpowiedzi na pozew dokumentacją księgową, z której wynika, że za rok obrotowy 2012r. spółka (...) osiągnęła przychód w wysokości 113.432,60 zł w tym koszty 106.387,52 zł, na które złożyły się wynagrodzenia w kwocie 85.049,42 zł. Wskazując na powyższą rozbieżność powód poddał pod wątpliwość prawdziwość twierdzeń pozwanego. Powód również zaprzeczył twierdzeniom pozwanego o braku świadomości istnienia niezaspokojonej wierzytelności, gdyż pismem z dnia 1 marca 2013r. doręczonym pozwanemu w dniu 8 marca 2013r. zgłosił wierzytelność objętą przedmiotowym nakazem zapłaty w postępowaniu likwidacyjnym w kwocie 69.337 zł netto.(pismo procesowe powoda k. 112-123).

Sąd Okręgowy w Lublinie orzekając w sprawie zważył i ustalił, co następuje:

Centrum (...) spółka z o.o. z siedzibą w Ć. (zwana dalej też C. E.) została zarejestrowana w KRS w dniu 26 maja 2010r. Pozwany P. C. od daty jej zawiązania pełnił funkcję prezesa zarządu, a następnie po podjęciu w dniu 4 grudnia 2012r. uchwały o postawieniu spółki w stan likwidacji został jej likwidatorem (odpis z KRS k. 13-18). Funkcję tę pełnił do dnia 5 kwietnia 2013r. tj. daty złożenia przez niego rezygnacji, która została przyjęta w tej samej dacie na Zgromadzeniu Wspólników przez pełnomocnika reprezentującego Spółkę wobec likwidatora (rezygnacja k.78, protokół zwyczajnego zgromadzenia wspólników k. 79-81). Wspólnikami spółki była (...) S.A. z siedzibą w Ć., która objęła 92 udziały o wartości po 50 zł każdy w kapitale zakładowym Spółki wynoszącym 5000 zł oraz pozwany, który objął 8 udziałów po 50 zł. (umowa spółki akt notarialny k. 164- 165). Pozwany w dacie zawiązywania spółki był pracownikiem zatrudnionym w spółce (...) S.A. i zajmował się relacjami inwestorskimi. Spółka Centrum (...) została zawiązana z inicjatywy J. O. prezesa zarządu (...) S.A. Celem powołania spółki było uzyskanie dotacji ze środków unijnych na realizację projektu, przy udziale inwestora zewnętrznego (...) S.A., który miał również dofinansować projekt. (zeznania świadka T. Z. k.304, zeznania świadka M. B. k.310, zeznania świadka J. O. k. 276-278, zeznania pozwanego P. C. trybie art. 299 k.p.c. k. 279 – 280). W dacie sprawowania przez pozwanego funkcji prezesa zarządu pomiędzy Centrum (...) spółka z o.o. z siedzibą w Ć. a powodową Spółką została zawarta umowa, którą strony aneksowały w dniu 3 stycznia 2011r. Przy obu tych czynnościach spółka Centrum (...) reprezentowana była przez pozwanego jako prezesa jej zarządu. Przedmiot umowy obejmował przygotowanie przez powoda wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia pod określonym tytułem roboczym, w którym miała uczestniczyć Centrum (...) spółka z o.o. z siedzibą w Ć.. Wynagrodzenie powoda za realizację przedmiotu umowy oparte było na zasadzie success fee, która uzależniała jego wypłatę od pozyskania dofinansowania przez zleceniodawcę (§1 aneksu do umowy k.33 umowa k. 27-31). Powód zawierając umowę miał świadomość niekorzystnej sytuacji finansowej spółki Centrum (...), która praktycznie nie posiadała majątku i nie prowadziła działalności gospodarczej. Pracownicy spółki (...) dla opracowania wniosku o dofinansowanie wraz biznes planem weryfikowali sytuację ekonomiczną zleceniodawcy w oparciu o przedłożony przez niego bilans oraz rachunek zysków i strat. Mieli świadomość, że podpisanie umowy z tą spółką obarczone jest ryzykiem gospodarczym (zeznania świadka T. Z. k.304 - 308, zeznania świadka M. B. k.310-311). W celu polepszenia sytuacji Spółki w rankingu ubiegających się o dotację opracowujący wniosek uwzględniali promesę udzielenia pożyczki o spółki (...) S.A. na zrealizowanie projektu. Z kolei spółka (...) by wykazać, że jest zdolna wykonać projekt zatrudniła na krótki okres czasu dwie osoby na podstawie umowy o pracę. Środki na wypłatę im wynagrodzenia pokrywała z kapitału założycielskiego. W tym czasie podejmowane przez spółkę działania koncentrowały się na transakcjach związanych z przygotowaniem wniosku. W późniejszym okresie czasu spółka zajmowała się wynajmem pracowników dla spółki (...) S.A., która przekazywała na jej rzecz środki na pokrycie kosztów zatrudnienia pracowników. Pozostała nadwyżka w postaci pobieranej marży pokrywała koszty bieżącej działalności w tym koszty za wynajem biura od spółki (...) S.A. w kwocie ok. 100 – 200 złotych rocznie. Spółka (...) nie prowadziła żadnej innej działalności, rozliczenia ze spółką (...), które opiewały na kwotę ok. 10.000 zł miesięcznie były dokonywane na bieżąco tak jak inne bieżące płatności. Spółka nie posiadała w toku działalności żadnych przeterminowanych zobowiązań. Pozwany z racji pełnionych w Spółce funkcji nie otrzymywał żadnych gratyfikacji. Rekompensatą jego pracy miał być zysk ze sprzedaży udziałów w Spółce po otrzymaniu dotacji na rzecz inwestora, który realizowałby projekt (zeznania świadka J. O. k. 276-277, zeznania pozwanego k. 279-280, listy płac z rachunkami k. 166 - 221). Niespornym jest, że (...) spółka z o.o. mimo decyzji o przyznaniu jej dofinansowania nie przystąpiła do realizacji projektu i nie podpisała umowy o dotację, tłumacząc

taki stan rzeczy wycofaniem się z przedsięwzięcia inwestora zewnętrznego. Na datę otwarcia (...) spółka (...) nie posiadała żadnych zobowiązań. Z rocznego sprawozdania sporządzonego za okres od 1 stycznia 2012r. do dnia 3 grudnia 2012r. tj. daty postawienia spółki w stan likwidacji wynika, że okres ten zakończył się zyskiem w kwocie 5737,82 zł, który przeznaczono na pokrycie strat z lat ubiegłych. Rok obrotowy od 26 maja 2010r. do 31 grudnia 2010r. zakończył się stratą bilansową w kwocie 5365,53 zł, która za 2011r. powiększyła się do kwoty 6039 zł, Rachunek zysków i strat za okres od 4 grudnia 2012r. do 31 grudnia 2012r. wykazał stratę w kwocie 459,29 zł (bilans na dzień 4 grudnia 2012r. k. 82-83, rachunek zysków i strat od 1 stycznia 2012r. do 3 grudnia 2012r. k.94, bilans na dzień 31 grudnia 2011r. k.95-96, sprawozdanie opisowe do bilansu za okres od 26 czerwca 2010r. do 31 grudnia 2010r. k.97- 105, bilans na dzień 31 grudnia 2010r. k.106-107, rachunek zysków i strat k. 108). Z wyjaśnień do bilansu za rok obrotowy od 1 stycznia do 3 grudnia 2012r. wynika, że spółka na datę jego sporządzenia nie posiadała środków trwałych ani wartości niematerialnych i prawnych. Nie wystąpiły w tym okresie zobowiązania wobec budżetu państwa lub jednostek samorządowych nie wystąpiły też zobowiązania długoterminowe, a stan rozliczeń międzyokresowych wynosił „0”. Analiza danych o kosztach wskazuje że główną pozycję stanowią wynagrodzenia, ubezpieczenia i inne świadczenia, co potwierdza zeznania pozwanego oraz świadka J. O. odnośnie zakresu prowadzonej działalności i sposobu jej finansowania przez większościowego współnika (wyjaśnienia do bilansu k. 88-91). W dniu 23 stycznia 2013r. powód wystawił na rzecz (...) spółki z o.o. fakturę VAT na kwotę 85.285,49 zł brutto podając w jej tytule „ryczałtowe wynagrodzenie zgodnie z §5 pkt 4 umowy o świadczenie usług doradczych (...)” (faktura k.126). Faktura bez księgowania została odesłana przez pozwanego P. C., który będąc likwidatorem spółki kwestionował podstawy jej wystawienia, a tym samym zasadność żądania przez powoda wynagrodzenia z tytułu zawartej umowy. W jego przekonaniu należało się ono powodowi jedynie w przypadku realizacji projektu. Pismem z dnia 1 marca 2013r. skierowanym do pozwanego jako likwidatora (...) spółki z o.o. w likwidacji powód dokonał zgłoszenia wierzytelności w kwocie netto 69.337 zł wskazując podstawy tego zgłoszenia tj. § 5 ust 4 umowy o świadczenie usług doradczych, który obligował zleceniodawcę do zapłaty zryczałtowanego wynagrodzenia w kwocie 30% wynagrodzenia „success fee” w przypadku podjęcia decyzji o odstąpieniu od realizacji projektu przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, a po uzyskaniu decyzji o przyznanej dotacji. Powyższe zgłoszenie zostało doręczone do spółki (...) w dniu 8 marca 2013r. i pozwany jako jej likwidator pokwitował odbiór korespondencji. Jego reakcją na to zgłoszenie była złożona w dniu 5 kwietnia 2013r. rezygnacja z pełnionej funkcji likwidatora (zeznania pozwanego w trybie art. 299 k.p.c. k. 279-280, pismo powoda k.127, potwierdzenie odbioru k.128). Wobec braku zaspokojenia zgłoszonej wierzytelności powód w dniu 12 kwietnia 2013r. wniósł przeciwko (...) spółce z o.o. w likwidacji pozew o zapłatę wyżej opisanej wierzytelności w kwocie 85.285,49 zł brutto, które to powództwo tut. Sąd uwzględnił w orzekając w wydanym w dniu 22 kwietnia 2013r. nakazie zapłaty, że pozwany ma zapłacić na rzecz powoda dochodzoną powyższą kwotę wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 31 stycznia 2013r. do dnia zapłaty oraz kwotę 4684 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Powyższy nakaz uprawomocnił się wobec jego niezaskarżenia. Postanowieniem z dnia 18 października 2013r. tut. Sąd zaopatrzył go w klauzulę wykonalności (nakaz z klauzulą wykonalności k. 34 -35). Powód na podstawie uzyskanego przeciwko (...) spółce z o.o. powyższego tytułu wykonawczego wystąpił z wnioskiem egzekucyjnym do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Chrzanowie, który wszczął postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi, a następnie postanowieniem z dnia 20 stycznia 2014r. je umorzył stwierdzając bezskuteczność egzekucji (postanowienie k.36). W dacie wydania nakazu pozwany nie pełnił funkcji likwidatora wobec skutecznie złożonej rezygnacji, a Spółka nie powołała jego następcy. Postanowieniem z dnia 29 listopada 2013r. Sąd Rejonowy Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku wykreślił z urzędu z KRS likwidatora (...) spółki z o.o. w likwidacji w Ć. P. C. i dokonał wpisu kuratora w osobie J. O. powołanego na podstawie art. 42 k.c. (postanowienie k. 243). Wyżej ustalony stan faktyczny wynikał z opisanych dowodów z dokumentów i zeznań świadków: J. O., T. Z. i M. B. oraz zeznań pozwanego. Ważność dokumentów, ani ich treść nie była przez strony kwestionowana. Zeznania świadków i strony w pełni zasługiwały na wiarę. Zeznania J. O. i zeznania pozwanego w sposób wzajemnie spójny przedstawiały sytuację finansową spółki (...) oraz okoliczności związane z zawarciem z powodem umowy o doradztwo w szczególności co do warunków wypłaty wynagrodzenia jakie zdaniem zlecającego winny być spełnione. Zeznania dwóch pozostałych świadków dotyczyły sposobu wykonywania umowy przez strony jak również ich wiedzy o sytuacji finansowej C. E. w dacie zawierania umowy. Omawiane zeznania świadków nie były ze sobą sprzeczne, ani też nie były sprzeczne z treścią załączonych dowodów z dokumentów.

W ustalonych wyżej okolicznościach sprawy **Sąd dokonując oceny zgłoszonego roszczenia uznał, że nie zasługiwało ono na uwzględnienie** bowiem pozwany skutecznie uwolnił się od odpowiedzialności przewidzianej w art. 299§1 k.s.h. udowadniając, że zachodzą po jego stronie okoliczności o których mowa w art. 299 §2 k.s.h.

Zgodnie z art. 299 k.s.h., członkowie zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania, jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna (§ 1); członek zarządu może się jednak uwolnić od tej odpowiedzialności przez wykazanie, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło nie z jego winy bądź że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości wierzyciel nie poniósł szkody (§ 2).

W świetle przeważającego stanowiska orzecznictwa ugruntowanego uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2008 r., III CZP 72/08, odpowiedzialność oparta na art. 299 § 1 k.s.h. jest odpowiedzialnością odszkodowawczą o charakterze deliktowym.

W sprawie o zapłatę na podstawie art. 299 § 1 k.s.h., powód powinien wykazać istnienie określonego zobowiązania spółki w czasie, kiedy pozwany był członkiem zarządu, stwierdzonego w tym czasie lub później tytułem egzekucyjnym wydanym na rzecz powoda, oraz bezskuteczność egzekucji tego zobowiązania przeciwko spółce, natomiast pozwany, jeżeli chce się uwolnić od odpowiedzialności, powinien udowodnić jedną z okoliczności egzoneracyjnych określonych w art. 299 § 2 k.s.h. (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2008 r., III CZP 72/08 oraz orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia: 21 lutego 2002 r., IV CKN 793/00; 16 maja 2002 r., IV CKN 933/00; 13 grudnia 2006, II CSK 300/06; 8 marca 2007 r., III CSK 352/06; 28 lutego 2008 r., III CZP 143/08; 25 lutego 2010 r., V CSK 248/09). Analogiczne zasady odpowiedzialności na gruncie art. 299 k.s.h. obowiązują likwidatora (por. Uchwała 7 sędziów SN –Izba Cywilna z dnia 28 stycznia 2010r.sygn. akt III CZP 91/2009 LEX Polonica 2133681. W niniejszej sprawie powód, stosownie do przedstawionego rozkładu ciężaru dowodu, przedłożył niewyegzekwowany prawomocny nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zasądzający od spółki (...) spółki z o.o. w likwidacji w Ć. na jego rzecz określoną w pozwie kwotę w związku ze zobowiązaniem spółki (...) wobec niego, istniejącym w czasie, kiedy pozwany pełnił w niej funkcję prezesa zarządu. Jeśli więc, w okolicznościach tej sprawy, tytułem egzekucyjnym stwierdzającym zobowiązanie spółki wobec powodowego wierzyciela jest prawomocne orzeczenie sądu (nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym), to zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem doktryny pozwany nie może skutecznie podważać istnienia tego zobowiązania spółki wobec powódki. Zatem wbrew stanowisku pozwanego sąd nie ma tu możliwości badania, czy określone w nim zobowiązanie istnieje. Taki pogląd wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z 17 lipca 1997 r. III CKN 126/97 (OSP 1998/3/62) a sąd orzekający w tym składzie pogląd ten podziela. Powyższa ocena o przesądzeniu we wcześniej wydanym orzeczeniu danej kwestii o charakterze prejudycjalnym i niemożności ponownego badania tej kwestii w późniejszym procesie jest konsekwencją ustanowionej w art. 365 §1 k.p.c. zasady mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia. Wprawdzie w wyroku z 18 kwietnia 2007 r. V CSK 55/07 (LEX nr 251525) Sąd Najwyższy wyraził pogląd przeciwny, lecz wyrok ten zapadł przy odmiennym stanie faktycznym, gdy tytuł egzekucyjny nie był prawomocnym orzeczeniem sądowym.

Z regulacji art. 299 k.s.h. wynika również na rzecz wierzyciela domniemanie szkody w wysokości niewyegzekwowanego wobec spółki zobowiązania. Domniemany w świetle tej regulacji jest także związek przyczynowy między szkodą wierzyciela, a niezłożonym we właściwym czasie przez członka zarządu wniosku o ogłoszenie upadłości lub podania o wszczęcie postępowania układowego oraz zawinięcie przez niego niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości i niewszczęcia postępowania układowego (por. wyrok SN z dnia 16 stycznia 2008r. IV CSK).

Pozwany w niniejszej sprawie mógł natomiast zwolnić się od odpowiedzialności wykazując, że w czasie pełnienia przez niego funkcji nie było podstaw do wystąpienia z wnioskiem o ogłoszenie upadłości lub z podaniem o wszczęcie postępowania układowego, a tym samym wykazując, iż nie istnieje związek przyczynowy między sposobem sprawowania zarządu a szkodą doznaną przez wierzyciela spółki. Ciężar wykazania istnienia wyżej powołanych przesłanek egzoneracyjnych z art. 299 §2 k.s.h. spoczywał na pozwanym zgodnie z art. 6 k.c. Pozwany w odpowiedzi na pozew domagając się oddalenia powództwa między innymi podnosił, że wierzycielność dochodzona przez powoda stała się wiadoma dopiero w dacie otrzymania pisma zgłaszającego ją w postępowaniu likwidacyjnym, co miało

miejsce w dniu 8 marca 2013r. Wcześniej ani on, ani spółka nie wiedzieli o istnieniu tego długu, a nadto że Spółka w całym okresie prowadzonej działalności nie dysponowała majątkiem, który by ją zaspokoił. Zaznaczyć też należy, że podnosił również, iż w okresie sprawowania zarządu i pełnienia funkcji likwidatora nie zaistniały przesłanki do ogłoszenia upadłości co uzasadniał bieżącym regulowaniem zobowiązań. Abstrahując od błędnego wskazania przez pozwanego terminu dowiedzenia się o istnieniu zobowiązania, który należy określić jako wcześniejszą datę doręczenia faktury wystawionej w dniu 23 stycznia 2013r. podkreślić należy, że miarodajne z punktu oceny odpowiedzialności z art. 299 k.s.h. jest istnienie zobowiązania, a nie jego wymagalność (por. wyroki SN: z dnia 16 maja 2002r. ,IV CKN 933/00,LEX nr 55500, z dnia 8 czerwca 2005r. VCK 734/04 LEX 180849, z dnia 2 lutego 2007r. (...)). W rozpatrywanym przypadku zobowiązanie z tytułu zapłaty wynagrodzenia powstało niewątpliwie w czasie gdy pozwany pełnił funkcję członka zarządu. Źródłem wierzytelności powoda była umowa zawarta z powodem przez pozwanego jako prezesa zarządu Spółki, której realizacja również obejmowała okres pełnienia tej funkcji przez pozwanego. W tej sytuacji istotne dla oceny przesłanki z art. 299 §2 k.s.h. było w niniejszej sprawie ustalenie, że mimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości powód nie poniósł szkody. Szkada w rozumieniu art. 299 k.s.h. polega na zawinionym doprowadzeniu przez dłużnika do obniżenia potencjału majątkowego spółki i spowodowania w ten sposób stanu jej niewypłacalności, albo na bezprawnym zawinionym niezgłoszeniu we właściwym czasie przez członków zarządu wniosku o jej upadłość (por wyrok SN z dnia 23 lipca 2015r. ICSK 580/14). Rozmiar szkody określany jest jako różnica pomiędzy tym co wierzyciel mógł w wyniku wszczęcia postępowania upadłościowego uzyskać a rzeczywistym stanem zaspokojenia jego roszczenia. Skuteczne powołanie się na tę przesłankę wymagało od pozwanego wykazania, że stopień zaspokojenia byłby identyczny także w sytuacji zgłoszenia we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości. W ocenie Sądu Okręgowego pozwany taki dowód skutecznie przeprowadził. W pierwszej kolejności zważyć należy, że powód zawierając umowę ze Spółką (...) miał pełną świadomość, że nie posiada ona żadnego majątku, który pozwalałby na zaspokojenie zobowiązania z tytułu wynagrodzenia wynikającego z § 5 pkt 4 umowy tj. w sytuacji braku przystąpienia do realizacji projektu a w rezultacie wypłaty dotacji. W konsekwencji tego ustalenia należy zatem przyjąć, że wiedząc o sytuacji finansowej spółki czynił to ze świadomością, że skutków zaciągniętego zobowiązania nie zniwelowałoby natychmiastowe wystąpienie o ogłoszenie upadłości. Pozwany załączonymi do odpowiedzi na pozew dokumentami księgowymi wykazał, że spółka od początku istnienia jak również w toku prowadzenia działalności nie posiadała majątku, który pozwoliłby zaspokoić wierzytelność powoda. Transakcje, które spółka zawierała w ramach prowadzonej działalności były na bieżąco finansowane przez jej większościowego wspólnika, a stosunkowo niewielkie nadwyżki pokrywały również nieznaczące koszty działalności. Z tego tytułu C. E. nie posiadała żadnych wierzycieli, których należności byłyby niezaspokojone. Powyższa okoliczność wynikająca z dowodów z dokumentów, a w szczególności z bilansu otwarcia likwidacji, nie została podważona przez powoda. Dopiero wystawienie przez powoda faktury z dnia 23 stycznia 2013r. z 7 dniowym terminem płatności aktualizowało obowiązek rozważenie przez pozwanego sytuacji finansowej (...) spółki z o.o. w likwidacji pod kątem przesłanek z art. 11 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze, gdzie ustawodawca określił definicję niewypłacalności warunkującej ogłoszenie upadłości dłużnika. Zgodnie z dyspozycją tego przepisu dłużnik jest niewypłacalny, gdy nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych, zaś w wypadku gdy dłużnik jest osobą prawną lub jednostką organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, uważa się go za niewypłacalnego także wtedy, gdy jego zobowiązania przekroczą wartość jego majątku, nawet wówczas, gdy na bieżąco te zobowiązania wykonuje. Literalna wykładnia powołanego wyżej przepisu wskazuje, iż o niewypłacalności w rozumieniu przesłanki uzasadniającej ogłoszenie upadłości (...) spółki z o.o. w likwidacji z siedzibą w Ć. przesądza zaistnienie stanu, w którym spółka ta nie wykonywała swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych lub też zaistnienie stanu, w którym nawet wówczas, gdy na bieżąco te zobowiązania były wykonywane, owe zobowiązania przekroczyły wartość majątku tej spółki. Tym samym weryfikacja stanu niewypłacalności przedsiębiorcy będącego osobą prawną, jest dokonywana w kontekście dwóch pozostających względem siebie w relacji alternatywy rozłącznej przesłanek, a stwierdzenie zaistnienia jednej z nich, determinuje aktualizacją obowiązku po stronie osób zarządzających daną spółką do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości tejże spółki. W odniesieniu do analizowanej regulacji podkreślić należy, że dla określenia stanu niewypłacalności ustawodawca posłużył się liczbą mnogą rzeczownika „zobowiązanie” mówiąc o „wymagalnych zobowiązaniach” oczywistą pozostaje teza, że z niewypłacalnością przedsiębiorcy, która usprawiedliwia ogłoszenie jego upadłości możemy mieć do czynienia jedynie w wypadku gdy dłużnik ma więcej niż jednego wierzyciela. Potwierdzeniem powyższej oceny jest dyspozycja art. 1 ustawy prawo upadłościowe, który kreuje

rudymenarną cechę postępowania upadłościowego, będącego procedurą wspólnego dochodzenia przez wierzycieli swych roszczeń od niewypłacalnego dłużnika. Jeśli zatem dłużnik w chwili gdy pozwany pełnił funkcję likwidatora miał tylko jednego wierzyciela, który to przypadek ma miejsce w odniesieniu do (...) spółki z o.o. w likwidacji z siedzibą w Ć., brak było podstaw do wdrażania przez pozwanego procedury upadłościowej. Interesy powoda jako wierzyciela w sposób wystarczający są zabezpieczone bowiem w ramach egzekucji syngularnej. Z tych też względów Sąd Okręgowy uznał, że w toku niniejszego procesu wykazanim zostało przez pozwanego, iż mimo niezgłoszenia przez niego wniosku o ogłoszenie upadłości spółki (...) powód nie poniósł szkody, gdyż brak takiego zgłoszenia nie miał wpływu na jego sytuację jako wierzyciela. Pozwany przeprowadzając skuteczną w świetle art. 299 §2 k.s.h. egzonerację uwolnił się od odpowiedzialności z art. 299§1 k.s.h., w wyniku czego Sąd powództwo oddalił jako bezzasadne.

W konsekwencji powyższego rozstrzygnięcia o kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. zasądzać od powoda jako przegrywającego spór na rzecz pozwanego koszty procesu, na które składa się wynagrodzenie reprezentującego go pełnomocnika będącego radcą prawnym ustalone w oparciu o § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z dnia 3 października 2002 r., Dz. U. 2002 Nr 163, poz. 1349 ze zm.), opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, oraz kwota 298,38 zł wydatkowana na koszty stawiennictwa świadka.

Z tych też względów orzeczono jak w sentencji.